

سه‌رۆکایه‌تی ئه‌نجومه‌نی وه‌زیران

ژماره: ٧٦٦٢ له ٢٠٢٤/٦/١٠

پالپشت به حوکمه‌کانی برگه‌ی (٣) له ماده‌ی (هه‌شته‌م) له یاسای ئه‌نجومه‌نی وه‌زیرانی هه‌ریمی کوردستان - عێراق ژماره (٣)ی سالی ١٩٩٢ی هه‌موارکراو، ئه‌نجومه‌نی وه‌زیران له دانپشتنی ژماره (١٢٩)ی گریډراو له ٢٠٢٤/٤/٢٤ بریاری ده‌رچوواندنی ئه‌م په‌یڕه‌وه‌ی دا:

په‌یڕه‌وی ژماره (٢٠)ی سالی ٢٠٢٤

په‌یڕه‌وی پۆلینکردنی به‌ئینده‌ران و دانانی له لیستی بیبه‌شکردن له به‌شداریکردن

له هه‌ریمی کوردستان - عێراق

به‌شی یه‌که‌م

پیناسه و ئامانجه‌کان

ماده‌ی (١): پیناسه‌کان

مه‌به‌ستی ئه‌م په‌یڕه‌وه له‌م ده‌سته‌واژانه‌ی خواره‌وه ماناکانی به‌رامبه‌ریانه:

یه‌که‌م: هه‌ریم: هه‌ریمی کوردستان - عێراق.

دووم: وه‌زاره‌ت: وه‌زاره‌تی پلاندانانی هه‌ریم.

سییه‌م: وه‌زیر: وه‌زیری پلاندانانی هه‌ریم.

چواره‌م: به‌ئینده‌ر:

أ- ئه‌و که سه‌ سه‌رو شتییه‌ی کاری به‌ئینده‌رایه‌تی ده‌کات، و هه‌لگری ناسنامه‌ی پۆلینکردنی به‌ئینده‌رانه له هه‌ریم و ئه‌ندامه له یه‌کیتی به‌ئینده‌رانی کوردستان.

ب- ئه‌و کۆمپانیا یانه‌ی به‌ئینده‌رایه‌تی که کاری به‌ئینده‌رایه‌تی ده‌کهن به‌گویره‌ی ئه‌و چالاکییه‌ی له هه‌ریه‌ک له گریبه‌ست و به‌لگه‌نامه‌ی دامه‌زراندنی جیگیرکراوه و به‌یپی یاسای کۆمپانیاکانی عێراقی ژماره (٢١)ی سالی ١٩٩٧ی هه‌موارکراو و به‌رکار یان هه‌ر یاسایه‌ک جیگه‌ی بگریته‌وه دامه‌زراوه و هه‌لگری ناسنامه‌ی پۆلینکردنی به‌ئینده‌رانه و ئه‌ندامی یه‌کیتی به‌ئینده‌رانی کوردستانه.

پینجه‌م: به‌ئینده‌رایه‌تی: گریبه‌ستیکه له ریگایه‌وه به‌ئینده‌ر به‌رامبه‌ر کرییه‌ک پابه‌ند ده‌بی به جیبه‌جیکردنی یه‌کیکه له‌م کارانه‌ی خواره‌وه:

أ- به‌ئینده‌رایه‌تی کاره‌کانی بیناکاری:

کاره‌کانی په‌یوه‌ست به‌ دامه‌زراندن و فراوانکردن و نۆژه‌نکردنه‌وه‌ی باله‌خانه‌کان به‌ هه‌موو جووره‌کانی، ریگا و پرد و تونیل و هیلی شه‌مه‌نده‌فه‌ر و فرۆکه‌خانه و به‌نداو و گه‌نجینه‌کان و پرۆژه‌کانی ئاودییری و به‌زل و به‌نده‌ر و کاری ته‌ندروستی و دامه‌زراندنی په‌یکه‌ری ئاسنین و کاری بیناکاری تایبه‌ت به‌ ئاو و ئاوه‌رپۆ و کاره‌کانی نۆژه‌نکردنه‌وه‌یان و کاری دیکه که ده‌که‌وێته‌ ئاو بازنه‌ی ئه‌م تایبه‌تکاریه‌، ده‌گریته‌وه.

ب- بەلێندەرایەتیی کارەکانی کارەبایی و میکانیکی:

کارەکانی پەيوەست بە بەستن و دانان و نۆژەنکردنەوێی کەلوپەل و نامپەر و ویستگەکانی بەرھەمھێنانی کارەبا و ویستگەکانی پەستۆکردن و بگۆری تەلەفۆن و کارەکانی ساردکەرەوێ و دامەزراندنە کارەباییەکان و دامەزراندنەکانی ئاو و ئاوەرۆ و تاوەر و پیکھاتەکانزایی و پرۆژەیی پێشەسازی جۆراوجۆر و نۆژەنکردنەوێیان و کاری دیکە کە دەکەوێتە ئاو بازنەیی ئەم تاییەتکارییە، دەگرێتەوێ.

شەشەم: بەلێندەرایەتیی لاوەکی: بەشیکە لە بەلێندەرایەتییەکی سەرەکی کە لەلایەن بەلێندەریکی لاوەکی لە ئاو ھەمان بەلێندەرایەتییەکی جیبەجێ دەکرێت، بەو مەرجەیی پێشوەختە پەرزامەندی نووسراوی خواوەنکار و ھەربگێرێت بەپێی رێنمایی بەرکارەکان.

ھەوتەم: بەلێندەری لاوەکی: ئەو بەلێندەری کە بەلێندەرایەتییەکی لاوەکی جیبەجێ دەکات.

ھەشتەم: سەرمايە: سەرمايە کۆمپانیای بەلێندەرایەتی کە لە گریبەستی دامەزراندنی کۆمپانیای جیگیرکراوێ. **نۆیەم:** کارامەیی دارایی: توانای دارایی پشترگیریکراو لەلایەنی کارگیری گشتی یەکیک لە بانکە حکومییەکان یان ئەوانەیی لەلایەن بانکی ئاوەندی عێراقییەوێ مۆلە تەراون بەپێی حوکمەکانی یاسا و رێنمایی بەرکارەکان.

دەھەم: لیژنە: لیژنەیی پۆلینکردنی بەلێندەران کە بەپێی ئەم پەپرەوێ پیکھێنراوێ.

یازدەم: کاری بەجینگەیاندرائو: ئەو کارانەیی لەلایەن بەلێندەرەوێ جیبەجێکراون بەپێی ئەو مەرج و ئاکارە ھونەرییانەیی گریبەستی لەسەرکراوێ لەگەڵ دەسەلاتی گریبەستکردنی ئامازەپیکراوێ لە رێنمایی جیبەجێکردنی گریبەستکردنە حکومییەکانی بەرکار، و دەربارەیان بروانامەیی تەواوکردنی کارەکانیانی لەسەر دەرچووێ.

دوازدەم: خۆتەرخانکار: ئەو کەسە پێشوەرەییە کە کاری پێشەکەیی لە دامەزراوێ حکومییەکان ئەنجام نادات.

ماددە (۲): ئامانجەکان :

ئامانجەکانی ئەم پەپرەوێ بریتییە لە ھێنانەکایەیی ئەمانەیی خوارەوێ:

یەكەم: پۆلینکردنی بەلێندەران لە ھەرێم بەپێی ئەو پسیۆپیی و پلەیانەیی بەپێی حوکمەکانی ئەم پەپرەوێ دیارکراون.

دووەم: دوورخستەوێ بەلێندەری نالیھاتوو کە توانا و کارامەیی نییە بۆ جیبەجێکردنی کارەکان بەو شیوہییە داواکراوێ لە بەشداریکردنی لە گریبەستکردنە گشتییەکان.

سێیەم: ئیھالەکردنی بەلێندەرایەتییەکان بە گوێرەیی گۆژمەیی بەلێندەرایەتی و پۆلینکراوێکەیی بۆ بەلێندەران بۆ مسۆگەرکردنی ھێنانەکایەیی دادوہری و شەفافیەت.

چوارەم: دانانی ئەو بەلێندەرانەیی پێشیلی پابەندییەکانی گریبەستکاری دەکەن بۆ ئاو لیستی بێبەشکردن لە بەشداریکردن لە گریبەستکردنە حکومییەکان.

پنجەم: پشترتیوانیکردنی دەسەلاتەکانی گریبەستکردن لە جیبەجێکردنی حوکمەکانی رێنمایی جیبەجێکردنی گریبەستکردنە حکومییەکانی بەرکار.

بەشى دووھەم
پەلەكانى پۆلىنكردنى بەلئىندەران

ماددەى (۳):

يەكەم: پېويستە ئەو مەرج و لېھاتووانى بەرامبەر ھەر پۆلىنكراويك لەوانەى خوارەو ھەروونكرانەتەو ھە كۆمپانىياكانى بەلئىندەرايەتى كارهكانى بىناكارى بېتەدى:

أ- پەلە ناياب:

۱- سەرمایەى كۆمپانىيا لە (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) پېنج مىليار دىنار كەمتر نەبېت.

۲- كارامەى دارايى لە (۷,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ھەوت مىليار دىنار كەمتر نەبېت.

۳- يەكەيەكى ھونەرىي پېكھاتوو بەلەى كەم لە (۳) سى ئەندازىار، يەكېيان لە پىسپۆرىي ئەندازىارى مەدەنى بە پەلە رايونكارىي خۆتەرخانكار، و دووھەكى دىكەش لە يەكېك لە پىسپۆرىيەكانى ئەندازىارى (مەدەنى يان ئاودىرىي و بەزل يان سەرچاوە ئاوييەكان يان تەكنىكى يان پووويى يان بەنداوەكان) بەو مەرجەى پەلە ھەر يەكېيان لە مۆلەتدراو كەمتر نەبېت بە پىشتگىرىي رېكخراوى پىشەى ئەندازىارنى تاييەتمەند.

۴- يەكەيەكى ژمېرىارى بە سەرۆكايەتى ژمېركارىيى خۆتەرخانكار، بە پىشتگىرىي رېكخراوى پىشەى ژمېرىاران و وردىنانى تاييەتمەند لە ھەرېم.

۵- مشورەتكارىيى ياسايى مۆلەتدراوى خۆتەرخانكار، بە پىشتگىرىي سەندىكاي پارىزەرانى كوردستان.

۶- كۆمپانىياكە بە شىوئەيەكى سەرکەوتووانى يەكېك لەم كارانەى لە برگەكانى خوارەو ھەباسكران بەجىگەياندىت:

أ- بەلەى كەم (۳) سى بەلئىندەرايەتى، تىچووى ھەر يەكېيان لە (۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) بىست مىليار دىنار كەمتر نەبېت.

ب- بەلەى كەم (۲) دوو بەلئىندەرايەتى، تىچووى ھەر يەكېيان لە (۳۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) سى و پېنج مىليار دىنار كەمتر نەبېت.

ج- چەند بەلئىندەرايەتییەك كۆى گشتى تىچوو ھەر يەكېيان لە (۸۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ھەشتا مىليار دىنار كەمتر نەبېت، و تىچووى ھەر بەلئىندەرايەتییەكەيان لە (۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) پازدە مىليار دىنار كەمتر نەبېت.

۷- تىپەربوونى ماوئەك بەسەر پۆلىنكردنى لە پەلە يەكەم كە لە (۴) چوار سال كەمتر نەبېت.

۸- پىادەكردنى كارهكانى بەلئىندەرايەتى چالاكى سەرەكى كۆمپانىيا بېت بەپىي بروانامەى دامەزراندنى.
ب- پەلە يەكەم:

۱- سەرمایەى كۆمپانىيا لە (۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰) يەك مىليار و پېنج سەد مىليون دىنار كەمتر نەبېت.

۲- كارامەى دارايى لە (۳,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰) سى مىليار و پېنج سەد مىليون دىنار كەمتر نەبېت.

۳- یه که یه کی هونه ریی پیکهاتوو به لای که م له (۲) دوو ئه ندازیار، یه کیکیان له پسپۆری مه ده نی به پله ی راویژکاری خۆته رخانکار، و ئه وه ی دیکه ش له یه کیک له پسپۆریبه کانی ئه ندازیاری (مه ده نی یان ئاودیاری و به زل یان سه رچاوه ئاویبه کان یان ته کنیکی یان روویوی یان به نداوه کان) به و مه رجه ی پله ی له مۆله تدر او که متر نه بیته به پشتگیری پیکخراوی پیشه یی ئه ندازیاران تاییه تمه ند.

۴- یه که یه کی ژمیریاری به سه رۆکایه تی ژمیرکاریکی خۆته رخانکار، به پشتگیری پیکخراوی پیشه یی ژمیریاران و وردبینانی تاییه تمه ند له هه رییم.

۵- مشوره تکاریکی یاسایی خۆته رخانکار، به پشتگیری سه ندیکای پارێزه رانی کوردستان.

۶- کۆمپانیا که به شیوه یه کی سه رکه وتووانه یه کیک له م کارانه ی له برگه کانی خواره وه باسکراون به جینگه یان دیته:

أ- به لای که م (۳) سنی به لینه رایه تی، تیچووی هه ر یه کیکیان له (۳،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) سنی ملیار دینار که متر نه بیته.

ب- به لای که م (۳) سنی به لینه رایه تی، تیچووی هه ر یه کیکیان له (۴،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) چوار ملیار دینار که متر نه بیته.

ج- چه ند به لینه رایه تیه ک کۆی گشتی تیچووه کانیان له (۱۲،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) دوازه ملیار دینار که متر نه بیته، و تیچووی هه ر به لینه رایه تیه کیان له (۱،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) یه ک ملیار دینار که متر نه بیته.

۷- پیاده کردنی کاره کانی به لینه رایه تی چالاکی سه ره کی کۆمپانیا بیته به یی پروانامه ی دامه زراندنی.

ج- پله ی دووهم:

۱- سه رمایه ی کۆمپانیا له (۱،۲۵۰،۰۰۰،۰۰۰) یه ک ملیار و دوو سه د و په نجا ملیۆن دینار که متر نه بیته.

۲- کارامه ی دارایی له (۲،۷۵۰،۰۰۰،۰۰۰) دوو ملیار و سه د و په نجا ملیۆن دینار که متر نه بیته.

۳- یه که یه کی هونه ریی پیکهاتوو به لای که م له (۲) دوو ئه ندازیار، یه کیکیان خۆته رخانکار بیته له پسپۆری ئه ندازیاری مه ده نی به پله یه ک له راویژکار که متر نه بیته، و ئه وه ی دیکه ش له یه کیک له پسپۆریبه کانی ئه ندازیاری (مه ده نی یان ئاودیاری و به زل یان سه رچاوه ئاویبه کان یان ته کنیکی یان روویوی یان به نداوه کان) به و مه رجه ی پله ی له مۆله تدر او که متر نه بیته به پشتگیری سه ندیکای ئه ندازیاران کوردستان.

۴- یه که یه کی ژمیریاری به سه رۆکایه تی ژمیرکاریکی خۆته رخانکار، به پشتگیری سه ندیکای ژمیریاران و وردبینان له هه رییم.

۵- مشوره تکاریکی یاسایی خۆته رخانکار، به پشتگیری سه ندیکای پارێزه رانی کوردستان.

۶- کۆمپانیا که به شیوه یه کی سه رکه وتووانه یه کیک له م کارانه ی له برگه کانی خواره وه باسکراون به جینگه یان دیته:

أ- به لای که م (۳) سنی به لینه رایه تی، تیچووی هه ر یه کیکیان له (۱،۷۵۰،۰۰۰،۰۰۰) یه ک ملیار و سه د و په نجا ملیۆن دینار که متر نه بیته.

ب- به لای که م (۲) دوو به لینه رایه تی، تیچووی هه ر یه کیکیان له (۳،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) سنی ملیار دینار که متر نه بیته.

ج- چەند بەلېندەرايە تىيەك كۆي گىشتى تىچووه كانيان لە (۸،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ھەشت مىليار دىنار كەمتر نەبىت،
و تىچووى ھەر بەلېندەرايە تىيەكيان لە (۷۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ھەوت سەد مىليۇن دىنار كەمتر نەبىت.

۷- پىادە كوردنى كارەكانى بەلېندەرايە تى چالاكى سەرەكى كۆمپانیا بىت بەپىيى پروانامەي دامەزراندنى.
د- پلەي سىيەم:

۱- سەرمايەي كۆمپانیا لە (۱،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) يەك مىليار دىنار كەمتر نەبىت.

۲- كارامەي دارايى لە (۲،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) دوو مىليار دىنار كەمتر نەبىت.

۳- كۆمپانیا يەكەيەكى ھونەريى ھەبىت كە پىكھاتووہ بەلای كەم لە (۲) دوو ئەندازيار، يەككيان لە
پسپۆرى ئەندازيارى مەدەنى پلەكەي لە مۆلە تدرائو كەمتر نەبىت و خۆتەر خانكار بىت، و ئەوہي
ديكەش لە يەككەي لە پسپۆرىيەكانى ئەندازيارى (مەدەنى يان ئاودىرىي و بەزل يان سەرچاوہ
ئاوييەكان يان تەكنىكى يان رووبەر يان بەنداوہكان) بەو مەرجەي پلەي لە پىادەكار (ممارس) كەمتر
نەبىت، بە پشتگىرىي سەندىكاي ئەندازيارانى كوردستان.

۴- ژمىركارىكى خۆتەر خانكار، بە پشتگىرىي سەندىكاي ژمىرياران و وردبىنان لە ھەريم.

۵- مشورە تكارىكى ياسايى خۆتەر خانكار، بە پشتگىرىي سەندىكاي پارىزەرانى كوردستان.

۶- كۆمپانیاكە بە شىوہيەكى سەر كەوتوووانە يەككەي لەم كارانەي لە بىرگەكانى خواروہوہ باسكراون
بە جىگەياندىت:

أ- بەلای كەم (۳) سى بەلېندەرايە تى، تىچووى ھەر يەككيان لە (۱،۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰) يەك مىليار و پىنج سەد
مىليۇن دىنار كەمتر نەبىت.

ب- (۲) دوو بەلېندەرايە تى، تىچووى ھەر يەككيان لە (۲،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) دوو مىليار دىنار كەمتر نەبىت.

ج- چەند بەلېندەرايە تىيەك كۆي گىشتى تىچووه كانيان لە (۶،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) شەش مىليار دىنار كەمتر نەبىت،
و تىچووى ھەر بەلېندەرايە تىيەكيان لە (۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰) پىنج سەد مىليۇن دىنار كەمتر نەبىت.

۷- پىادە كوردنى كارەكانى بەلېندەرايە تى چالاكى سەرەكى كۆمپانیا بىت بەپىيى پروانامەي دامەزراندنى.
ھ- پلەي چوارەم:

۱- سەرمايەي كۆمپانیا لە (۷۵۰،۰۰۰،۰۰۰) ھەوت سەد و پەنجا مىليۇن دىنار كەمتر نەبىت.

۲- كارامەي دارايى لە (۱،۲۵۰،۰۰۰،۰۰۰) يەك مىليار و دوو سەد و پەنجا مىليۇن دىنار كەمتر نەبىت.

۳- كۆمپانیا يەكەيەكى ھونەريى ھەبىت كە پىكھاتووہ بەلای كەم لە (۲) دوو ئەندازيار، يەككيان لە
پسپۆرى ئەندازيارى مەدەنى خۆتەر خانكار پلەكەي لە مۆلە تدرائو كەمتر نەبىت، و ئەوہي ديكەش لە
يەككەي لە پسپۆرىيەكانى ئەندازيارى (مەدەنى يان ئاودىرىي و بەزل يان سەرچاوہ ئاوييەكان يان
تەكنىكى يان رووپۆي يان بەنداوہكان) بەو مەرجەي پلەي لە پىادەكار (ممارس) كەمتر نەبىت، بە
پشتگىرىي سەندىكاي ئەندازيارانى كوردستان.

- ۴- ژمیرکاریکی خۆتەر خانکار، به پشتگیریی سه ندیكای ژمیریاران و وردبینان له ههریم.
- ۵- مشوره تکاریکی یاسایی خۆتەر خانکار، به پشتگیریی سه ندیكای پارێزه رانی کوردستان.
- ۶- کۆمپانیاکه به شیوهیهکی سه رکه وتووانه یه کیک له م کارانهی له برگه کانی خواره وه باسکراون به جینگه یان دبیته:
- أ- به لای که م (۳) سی به لێنده رایه تی، تیچووی ههر یه کیکیان له (۷۵۰،۰۰۰،۰۰۰) حهوت سه د و په نجا ملیۆن دینار که متر نه بیته.
- ب- (۲) دوو به لێنده رایه تی، تیچووی ههر یه کیکیان له (۱،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) یه ک ملیار دینار که متر نه بیته.
- ج- چهند به لێنده رایه تیه ک کۆی گشتی تیچوووه کانیان له (۴،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) چوار ملیار دینار که متر نه بیته، و تیچووی ههر یه کیکیان له (۴۰۰،۰۰۰،۰۰۰) چوار سه د ملیۆن دینار که متر نه بیته.
- ۷- پیاده کردنی کاره کانی به لێنده رایه تی چالاکی سه رهکی کۆمپانیا بیته به پیی پروانامه ی دامه زرانندی.
- و- پله ی پینجه م:**
- ۱- سه رمایه ی کۆمپانیا له (۳۰۰،۰۰۰،۰۰۰) سی سه د ملیۆن دینار که متر نه بیته.
- ۲- کارامه ی دارایی له (۸۰۰،۰۰۰،۰۰۰) هه شت سه د ملیۆن دینار که متر نه بیته.
- ۳- کۆمپانیا یه که یه کی هونه ریی هه بیته که پیکهاتوو له (۲) دوو ئه ندازیار، یه کیکیان له پسپۆریی ئه ندازیاریی مه ده نی خۆتەر خانکار بیته و پله که ی له پیاده کار که متر نه بیته، و ئه وه ی دیکه ش له یه کیک له پسپۆرییه کانی ئه ندازیاریی (مه ده نی یان ئاودییری و به زل یان سه رچاوه ئاوییه کان یان ته کنیکی یان پروویوی یان به نداوه کان) به و مه رجه ی پله ی له پیاده کار که متر نه بیته، به پشتگیریی سه ندیكای ئه ندازیارانی کوردستان.
- ۴- ژمیرکاریکی خۆتەر خانکار، به پشتگیریی سه ندیكای ژمیریاران و وردبینان له ههریم.
- ۵- مشوره تکاریکی یاسایی خۆتەر خانکار، به پشتگیریی سه ندیكای پارێزه رانی کوردستان.
- ۶- کۆمپانیاکه به شیوهیهکی سه رکه وتووانه یه کیک له م کارانهی له برگه کانی خواره وه باسکراون به جینگه یان دبیته:
- أ- به لای که م (۳) سی به لێنده رایه تی، تیچووی ههر یه کیکیان له (۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰) پینج سه د ملیۆن دینار که متر نه بیته.
- ب- به لای که م (۲) دوو به لێنده رایه تی، تیچووی ههر یه کیکیان له (۷۵۰،۰۰۰،۰۰۰) حهوت سه د و په نجا ملیۆن دینار که متر نه بیته.
- ج- چهند به لێنده رایه تیه ک کۆی گشتی تیچوووه کانیان له (۳،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) سی ملیار دینار که متر نه بیته.
- ۷- پیاده کردنی کاره کانی به لێنده رایه تی چالاکی سه رهکی کۆمپانیا بیته به پیی پروانامه ی دامه زرانندی.
- دووهم:** پیویسته ئه و مه رج و لیهاتووانه ی خواره وه بو پۆلینکردنی به لێنده رانی (که سانی سروشتی) کاره کانی بیناکاریی بیته دی:

أ- پلهی شه شه م:

- ۱- کارامهیی دارایی له (۷۵۰,۰۰۰,۰۰۰) حهوت سهد و په نجا ملیۆن دینار که متر نه بیئت.
- ۲- به لاینده ره که ئەندازیاریکی هه بیئت له یه کێک له پسیۆرییه کانی ئەندازیاریی (مهدهنی یان ئاودییری و بهزل یان سه رچاوه ئاوییه کان یان ته کنیکی یان روویپوی یان به نداوه کان) به و مهرجهی پلهی له پیاده کاری خوۆته رخانکار که متر نه بیئت، به پشتگیریی سه ندیکای ئەندازیارانی کوردستان.
- ۳- به لاینده ره که ژمیرکاریکی هه بیئت، به پشتگیریی سه ندیکای ژمیریاران و وردبینان له هه رییم.
- ۴- به لاینده ره که به شیوهیه کی سه رکه و تووانه یه کێک له م کارانهی له برگه کانی خواره وه باسکراون به جیگه یان دبیت:

أ- به لای که م (۳) سی به لاینده رایه تی، تیچووی هه ر یه کێکیان له (۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰) چوار سهد ملیۆن دینار که متر نه بیئت.

ب- به لای که م (۲) دوو به لاینده رایه تی، تیچووی هه ر یه کێکیان له (۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰) پینج سهد ملیۆن دینار که متر نه بیئت.

ج- چه ند به لاینده رایه تیه ک کۆی گشتی تیچووه کانیان له (۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دوو ملیار دینار که متر نه بیئت.

۵- ئەگه ر به لاینده ره که ئەندازیار بیئت به پلهی مۆله تدر او یان راویژکار له یه کێک له پسیۆرییه کانی ئەندازیاریی (مهدهنی یان ئاودییری و بهزل یان سه رچاوه ئاوییه کان یان ته کنیکی یان روویپوی یان به نداوه کان) به پشتگیریی سه ندیکای ئەندازیارانی کوردستان له گه ل پيشکه شکردنی کارامه ی دارایی باسکراو، ئەوا له مهرجی پيشکه شکردنی کاره به جیگه یان دراوه کانی دیارکراو له برگه ی (۴) ی ئەم به نده ده بوردریئت.

ب- پلهی حه وته م:

- ۱- کارامه ی دارایی له (۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰) شه ش سهد ملیۆن دینار که متر نه بیئت.
- ۲- به لاینده ره که ئەندازیاریکی هه بیئت له یه کێک له پسیۆرییه کانی ئەندازیاریی (مهدهنی یان ئاودییری و بهزل یان سه رچاوه ئاوییه کان یان ته کنیکی یان روویپوی یان به نداوه کان) به و مهرجهی پلهی له پیاده کار که متر نه بیئت، به پشتگیریی سه ندیکای ئەندازیارانی کوردستان.
- ۳- به لاینده ره که ژمیرکاریکی هه بیئت، به پشتگیریی سه ندیکای ژمیریاران و وردبینان له هه رییم.
- ۴- به لاینده ره که به شیوهیه کی سه رکه و تووانه یه کێک له م کارانهی له برگه کانی خواره وه باسکراون به جیگه یان دبیت:

أ- به لای که م (۲) دوو به لاینده رایه تی، تیچووی هه ر یه کێکیان له (۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰) سی سهد ملیۆن دینار که متر نه بیئت.

ب- چه ند به لاینده رایه تیه ک کۆی گشتی تیچووه کانیان له (۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰) یه ک ملیار و پینج سهد ملیۆن دینار که متر نه بیئت.

5- ئەگەر بەلێندەرەكە ئەندازيار بېت بە پلەي مؤله تدارو يان رايژكار له يه كيك له پسپورپيه كانى ئەندازيارى (مهدهنى يان ئاوديرى و بهزل يان سه رچاوه ئاوييه كان يان ته كنىكى يان رويوبه ريان به نداوه كان) به پشتگيرى سەنديكاي ئەندازيارانى كوردستان له گه ل پيشكه شكردنى كارامه ي دارايى باسكراو، ئەوا له مهرجى پيشكه شكردنى كارە به جيگه يان دراوه كانى دياركراو له برگه ي (4) ئەم به نده ده بوردرېت.

ج- پلەي هه شته م:

1- كارامه ي دارايى له (400,000,000) چوار سه د مليون دينار كه متر نه بېت.
2- به لێندەرەكە ئەندازيارى هه بېت له يه كيك له پسپورپيه كانى ئەندازيارى (مهدهنى يان ئاوديرى و بهزل يان سه رچاوه ئاوييه كان يان ته كنىكى يان رويوبى يان به نداوه كان) به پشتگيرى سەنديكاي ئەندازيارانى كوردستان.
3- به لێندەرەكە به شپوهيه كى سه ركه وتوانه يه كيك له م كارانه ي له برگه كانى خواره وه باسكراون به جيگه يان دبېت:

أ- به لای كه م (2) دوو به لێندەرەكە تى، تىچووى هه ر يه كيك يان له (200,000,000) دوو سه د مليون دينار كه متر نه بېت.

ب- چه ند به لێندەرەكە تيبه ك كۆي گشتى تىچووه كان يان له (1,000,000,000) يه ك مليون دينار كه متر نه بېت.
4- ئەگەر بەلێندەرەكە ئەندازيار بېت بە پلەي پياده كار له يه كيك له پسپورپيه كانى ئەندازيارى (مهدهنى يان ئاوديرى و بهزل يان سه رچاوه ئاوييه كان يان ته كنىكى يان رويوبى يان به نداوه كان) به پشتگيرى سەنديكاي ئەندازيارانى كوردستان له گه ل پيشكه شكردنى كارامه ي دارايى باسكراو، ئەوا له مهرجى پيشكه شكردنى كارە به جيگه يان دراوه كانى دياركراو له برگه ي (3) ئەم به نده ده بوردرېت.
د- پلەي نۆيه م:

1- كارامه ي دارايى له (300,000,000) سى سه د مليون دينار كه متر نه بېت.
2- به لێندەرەكە به شپوهيه كى سه ركه وتوانه كارى دوو به لێندەرەكە تى به جيگه يان دبېت كه تىچووى هه ر يه كيك يان له (100,000,000) سه د مليون دينار كه متر نه بېت.
3- ئەگەر بەلێندەرەكە ئەندازيار بېت لە يه كيك له پسپورپيه كانى ئەندازيارى (مهدهنى يان ئاوديرى و بهزل يان سه رچاوه ئاوييه كان يان ته كنىكى يان رويوبى يان به نداوه كان) به پشتگيرى سەنديكاي ئەندازيارانى كوردستان له گه ل پيشكه شكردنى كارامه ي دارايى باسكراو، ئەوا له مهرجى پيشكه شكردنى كارە به جيگه يان دراوه كانى دياركراو له برگه ي (2) ئەم به نده ده بوردرېت.

ه- پلەي ده يه م:

كارامه ي دارايى له (100,000,000) سه د و په نجا مليون دينار كه متر نه بېت.

سییہم: دە کریت کۆمپانیاکانی بەلێندەرایەتی پۆلین بکرین لە پلەکانی پۆلینکراو لە پلە (شەشەم) تاوەکو پلە (دەیهەم) لە کاتی هاتنەدی ئەو مەرجانە ی لە برگەکانی (أ) و (ب) و (ج) و (د) و (هـ) ی بەندی (دووهم) ی ئەم ماددە یە هاتوون بە گوێرە ی هەر حالە تیک لە حالە تەکان سەرباری پێشکە شکردنی سەرما یە یە ک لە (۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دوو سەد ملیۆن دینار کە مەتر نە بیّت.

چوارەم: پێویستە ئەو مەرج و لێهاتووانە ی بە رامبەر هەر پۆلینکراویکی خوارەو و پوونکراو نە تەو و لە کۆمپانیاکانی بەلێندەرایە تی کارەکانی کارەبایی و میکانیکی بیّتەدی:

أ- پلە ی نایاب:

- ۱- سەرما یە ی کۆمپانیا لە (۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) پینچ ملیار دینار کە مەتر نە بیّت.
- ۲- کارامە ی دارایی لە (۷,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) حەوت ملیار دینار کە مەتر نە بیّت.
- ۳- یە کە یە کی هونەری پیکهاتوو بە لای کە م لە (۳) سی ئەندازیار لە پسپۆری کارەبا یان میکانیک، یە کیکیان راویژکاری خۆتەر خانکار بیّت، و دوو کە ی دیکە ش پلە یان لە مۆلە تدرائ کە مەتر نە بیّت، بە پشتگیری سەندی کای ئەندازیارانی کوردستان.
- ۴- یە کە یە کی ژمیریاری بە سەرۆکایە تی ژمیرکاریکی خۆتەر خانکار، بە پشتگیری سەندی کای ژمیریاران و وردبینان لە هەر ییم.

۵- مشورە تکاریکی یاسایی مۆلە تدرائ و خۆتەر خانکار، بە پشتگیری سەندی کای پارێزەرانی کوردستان.
 ۶- کۆمپانیا کە بە شیوہ یە کی سەرکە وتووانە یە کیک لە م کارانە ی لە برگەکانی خوارەو و باسکراون بە جیگە یاند بیّت:

أ- بە لای کە م (۳) سی بەلێندەرایە تی، تیچووی هەر یە کیکیان لە (۲۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) بیست ملیار دینار کە مەتر نە بیّت.

ب- بە لای کە م (۲) دوو بەلێندەرایە تی، تیچووی هەر یە کیکیان لە (۲۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) بیست و پینچ ملیار دینار کە مەتر نە بیّت.

ج- چە ند بەلێندەرایە تی یە ک کۆی گشتی تیچوو و کانیا ن لە (۸۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) هەشتا ملیار دینار کە مەتر نە بیّت، و تیچووی هەر یە کیکیان لە (۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) یازدە ملیار دینار کە مەتر نە بیّت.

۷- تیپە ربوونی ماوہ یە ک بە سەر پۆلینکردنی لە پلە ی یە کە م کە لە (۴) چوار سال کە مەتر نە بیّت.

۸- پیادە کردنی کارەکانی بەلێندەرایە تی چالاک سەرەکی کۆمپانیا بیّت بە پێی پروانامە ی دامەزراندنی.

ب- پلە ی یە کە م:

- ۱- سەرما یە ی کۆمپانیا لە (۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰) یە ک ملیار و پینچ سەد ملیۆن دینار کە مەتر نە بیّت.
- ۲- کارامە ی دارایی لە (۳,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰) سی ملیار و پینچ سەد ملیۆن دینار کە مەتر نە بیّت.
- ۳- یە کە یە کی هونەری پیکهاتوو بە لای کە م لە (۲) دوو ئەندازیار لە پسپۆری کارەبا یان میکانیک، یە کیکیان راویژکاری خۆتەر خانکار بیّت، و ئەوہ ی دیکە ش بە پلە ی مۆلە تدرائ، بە پشتگیری سەندی کای ئەندازیارانی کوردستان.

۴- یہ کہیہ کی ژمیریری بہ سەرۆکایه تی ژمیرکاریکی خۆتەر خانکار، به پشتگیری سەندیکای ژمیرباران و وردبینان له هەریم.

۵- مشوره تکاریکی یاسایی مۆله تدراو و خۆتەر خانکار، به پشتگیری سەندیکای پارێزهرانی کوردستان.

۶- کۆمپانیاکه به شیوهیه کی سەرکه وتووانه یه کیک له م کارانه ی له بره گانی خواره وه باسکراون به جیگه یان دیت:

أ- به لای که م (۳) سئ به لێنده رایه تی، تیچووی هەر یه کیکیان له (۳،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) سئ ملیار دینار که متر نه بیت.
ب- به لای که م (۲) دوو به لێنده رایه تی، تیچووی هەر یه کیکیان له (۴،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) چوار ملیار دینار که متر نه بیت.

ج- چه ند به لێنده رایه تیه ک کۆی گشتی تیچووه کانیا ن له (۱۲،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) دوازه ملیار دینار که متر نه بیت، و تیچووی هەر یه کیکیان له (۱،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) یه ک ملیار دینار که متر نه بیت.
۷- پیاده کردنی کاره گانی به لێنده رایه تی چالاکی سەرکه کی کۆمپانیا بیت به پپی پروانامه ی دامه زرانندی.
ج- پله ی دووهم:

۱- سەرمایه ی کۆمپانیا له (۱،۲۵۰،۰۰۰،۰۰۰) یه ک ملیار و دوو سه د و په نجا ملیۆن دینار که متر نه بیت.
۲- کارامه ی دارایی له (۲،۷۵۰،۰۰۰،۰۰۰) دوو ملیار و سه وت سه د و په نجا ملیۆن دینار که متر نه بیت.
۳- یه که یه کی هونه ریی پیکه اتوو به لای که م له (۲) دوو ئه ندازیار له پسپۆری کاره با یان میکانیک، یه کیکیان راویژکاری خۆتەر خانکار بیت، و ئه وه ی دیکه ش به پله ی مۆله تدراو، به پشتگیری سەندیکای ئه ندازیارانی کوردستان.

۴- یه که یه کی ژمیریری به سەرۆکایه تی ژمیرکاریکی خۆتەر خانکار، به پشتگیری سەندیکای ژمیرباران و وردبینان له هەریم.

۵- مشوره تکاریکی یاسایی مۆله تدراو و خۆتەر خانکار، به پشتگیری سەندیکای پارێزهرانی کوردستان.

۶- کۆمپانیاکه به شیوهیه کی سەرکه وتووانه یه کیک له م کارانه ی له بره گانی خواره وه باسکراون به جیگه یان دیت:

أ- به لای که م (۳) سئ به لێنده رایه تی، تیچووی هەر یه کیکیان له (۱،۷۵۰،۰۰۰،۰۰۰) یه ک ملیار و سه وت سه د و په نجا ملیۆن دینار که متر نه بیت.
ب- به لای که م (۲) دوو به لێنده رایه تی، تیچووی هەر یه کیکیان له (۲،۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰) دوو ملیار و پینج سه د ملیۆن دینار که متر نه بیت.

ج- چه ند به لێنده رایه تیه ک کۆی گشتی تیچووه کانیا ن له (۸،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) هه شت ملیار دینار که متر نه بیت، و تیچووی هەر یه کیکیان له (۷۰۰،۰۰۰،۰۰۰) سه وت سه د ملیۆن دینار که متر نه بیت.

۷- پیاده کردنی کاره گانی به لێنده رایه تی چالاکی سەرکه کی کۆمپانیا بیت به پپی پروانامه ی دامه زرانندی.

د- پلە ی سییەم:

- ۱- سەرمایهی کۆمپانیا لە (۱،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) یەک ملیار دینار کەمتر نەبێت.
- ۲- کارامەیی دارایی لە (۲،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) دوو ملیار دینار کەمتر نەبێت.
- ۳- کۆمپانیا یەکە یەکی هونەریی هەبێت کە پیکهاتوو لە (۲) دوو ئەندازیار لە پسیپۆری کارەبا یان میکانیک، یەکیکیان خۆتەر خانکار بێت بە پلە یەک کەمتر نەبێت لە مۆلە تدرار، و ئەو هی دیکەش پلە ی لە پیادە کار کەمتر نەبێت، بە پشتگیری سەندیکای ئەندازیاران کوردستان.
- ۴- ژمیرکاریکی خۆتەر خانکار، بە پشتگیری سەندیکای ژمیریاران و وردبینان لە هەریم.
- ۵- مشورە تکاریکی یاسایی خۆتەر خانکار، بە پشتگیری سەندیکای پارێزەرانی کوردستان.
- ۶- کۆمپانیاکە بە شیوہیەکی سەرکەوتوو نە یەکیک لە م کارانە ی لە برگەکانی خوارەوہ باسکراون بە جیگە یان دبییت:

أ- بە لای کەم (۳) سی بە لێندەراییەتی، تیچووی هەر یەکیکیان لە (۱،۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰) یەک ملیار و پینج سەد ملیۆن دینار کەمتر نەبێت.

- ب- بە لای کەم (۲) دوو بە لێندەراییەتی، تیچووی هەر یەکیکیان لە (۲،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) دوو ملیار دینار کەمتر نەبێت.
  - ج- چەند بە لێندەراییەتی کۆی گشتی تیچووہکانیان لە (۶،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) شەش ملیار دینار کەمتر نەبێت، و تیچووی هەر یەکیکیان لە (۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰) پینج سەد ملیۆن دینار کەمتر نەبێت.
  - ۷- پیادە کردنی کارەکانی بە لێندەراییەتی چالاک سەرەکی کۆمپانیا بێت بە پپی پروانامە ی دامەزراندنی.
- ه- پلە ی چوارەم:**

- ۱- سەرمایهی کۆمپانیا لە (۷۵۰،۰۰۰،۰۰۰) حەوت سەد و پەنجا ملیۆن دینار کەمتر نەبێت.
- ۲- کارامەیی دارایی لە (۱،۲۵۰،۰۰۰،۰۰۰) یەک ملیار و دوو سەد و پەنجا ملیۆن دینار کەمتر نەبێت.
- ۳- کۆمپانیا یەکە یەکی هونەریی هەبێت کە پیکهاتوو لە (۲) دوو ئەندازیار لە پسیپۆری کارەبا یان میکانیک، یەکیکیان خۆتەر خانکار بێت لە پلە ی مۆلە تدرار کەمتر نەبێت، و ئەو هی دیکەش پلە ی لە پیادە کار کەمتر نەبێت، بە پشتگیری سەندیکای ئەندازیاران کوردستان.
- ۴- ژمیرکاریکی خۆتەر خانکار، بە پشتگیری سەندیکای ژمیریاران و وردبینان لە هەریم.
- ۵- مشورە تکاریکی یاسایی، بە پشتگیری سەندیکای پارێزەرانی کوردستان.
- ۶- کۆمپانیاکە بە شیوہیەکی سەرکەوتوو نە یەکیک لە م کارانە ی لە برگەکانی خوارەوہ باسکراون بە جیگە یان دبییت:

أ- بە لای کەم (۳) سی بە لێندەراییەتی، تیچووی هەر یەکیکیان لە (۷۵۰،۰۰۰،۰۰۰) حەوت سەد و پەنجا ملیۆن دینار کەمتر نەبێت.

- ب- بە لای کەم (۲) دوو بە لێندەراییەتی، تیچووی هەر یەکیکیان لە (۱،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) یەک ملیار دینار کەمتر نەبێت.
- ج- چەند بە لێندەراییەتی کۆی گشتی تیچووہکانیان لە (۴،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) چوار ملیار دینار کەمتر نەبێت، و تیچووی هەر یەکیکیان لە (۴۰۰،۰۰۰،۰۰۰) چوار سەد ملیۆن دینار کەمتر نەبێت.
- ۷- پیادە کردنی کارەکانی بە لێندەراییەتی چالاک سەرەکی کۆمپانیا بێت بە پپی پروانامە ی دامەزراندنی.

و- پله ی پینجه م:

- ۱- سه رمایه ی کۆمپانیا له (۳۰۰،۰۰۰،۰۰۰) سئ سه د ملیۆن دینار که متر نه بیئت.
  - ۲- کارامه یی دارایی له (۸۰۰،۰۰۰،۰۰۰) هه شت سه د ملیۆن دینار که متر نه بیئت.
  - ۳- کۆمپانیا یه که یه کی هونه ریی هه بیئت که پیکه اتوو له (۲) دوو ئه ندازیار له پسپۆری کاره با یان میکانیک، یه کیکیان خۆته رخانکار بیئت پله که ی له پیاده کار که متر نه بیئت، و ئه وه ی دیکه ش پله ی له پیاده کار که متر نه بیئت، به پشتگیری سه ندیکای ئه ندازیاران کوردستان.
  - ۴- ژمیرکاریکی خۆته رخانکار، به پشتگیری سه ندیکای ژمیراران و وردبینان له هه رییم.
  - ۵- مشوره نکاریکی یاسایی، به پشتگیری سه ندیکای پارێزه رانی کوردستان.
  - ۶- کۆمپانیا که به شیوه یه کی سه رکه وتووانه یه کی که له م کارانه ی له برگه کانی خواره وه باسکراون به جینگه یان دبیئت:
  - أ- به لای که م (۳) سئ به لێنده رایه تی، تیچوو ی هه ر یه کیکیان له (۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰) پینج سه د ملیۆن دینار که متر نه بیئت.
  - ب- به لای که م (۲) دوو به لێنده رایه تی، تیچوو ی هه ر یه کیکیان له (۷۵۰،۰۰۰،۰۰۰) حه وت سه د و په نجا ملیۆن دینار که متر نه بیئت.
  - ج- چه ند به لێنده رایه تیبه ک کۆی گشتی تیچوو هه کانیان له (۳،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) سئ ملیار دینار که متر نه بیئت.
  - ۷- پیاده کردنی کاره کانی به لێنده رایه تی چالاکی سه ره کی کۆمپانیا بیئت به یپی پروانامه ی دامه زراندنی.
- پینجه م:** پیویسته ئه و مه رج و لیه اتووانه ی خواره وه بو پۆلینکردنی به لێنده رانی (که سانی سروشتی) کاره کانی کاره با یی و میکانیک بیته دی:

أ- پله ی شه شه م:

- ۱- کارامه یی دارایی له (۷۰۰،۰۰۰،۰۰۰) حه وت سه د ملیۆن دینار که متر نه بیئت.
- ۲- به لێنده ره که ئه ندازیاریکی هه بیئت له پسپۆری کاره با یان میکانیک، پله ی له پیاده کاری خۆته رخانکار که متر نه بیئت، به پشتگیری سه ندیکای ئه ندازیاران کوردستان.
- ۳- به لێنده ره که ژمیرکاریکی هه بیئت، به پشتگیری سه ندیکای ژمیراران و وردبینان له هه رییم.
- ۴- به لێنده ره که به شیوه یه کی سه رکه وتووانه یه کی که له م کارانه ی له برگه کانی خواره وه باسکراون به جینگه یان دبیئت:
- أ- به لای که م (۳) سئ به لێنده رایه تی، تیچوو ی هه ر یه کیکیان له (۴۰۰،۰۰۰،۰۰۰) چوار سه د ملیۆن دینار که متر نه بیئت.
- ب- به لای که م (۲) دوو به لێنده رایه تی، تیچوو ی هه ر یه کیکیان له (۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰) پینج سه د ملیۆن دینار که متر نه بیئت.
- ج- چه ند به لێنده رایه تیبه ک کۆی گشتی تیچوو هه کانیان له (۲،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) دوو ملیار دینار که متر نه بیئت.

5- ئەگەر بەلێندەرەكە ئەندازيار بێت بە پلهی مؤلە تدرائو يان راپوژكار له پسيپۆرپي كارەبا يان ميكانيك، بە پشتگيرپي سەنديكاي ئەندازياراني كوردستان، لەگەڵ پيشكه شكردني كارامه‌ي دارايي با سكرائو، ئەوا له مهرجي پيشكه شكردني كارە بەجیگە يان دراوه كاني دياركراو له برگه‌ي (٤) ي ئەم بە نده ده‌بوردرپيت.

ب- پله‌ي حه‌وته‌م:

1- كارامه‌يي دارايي له (٦٠٠,٠٠٠,٠٠٠) شه‌ش سه‌د مليون دينار كه‌متر نه‌بپت.
2- بەلێندەرەكە ئەندازيارپيكي هه‌بپت له پسيپۆرپي كارەبا يان ميكانيك، پله‌ي له پياده‌كار كه‌متر نه‌بپت، بە پشتگيرپي سەنديكاي ئەندازياراني كوردستان.

3- بەلێندەرەكە ژميركارپيكي هه‌بپت، بە پشتگيرپي سەنديكاي ژميرياران و وردبينان له هه‌رپم.
4- بەلێندەرەكە بە شپوهيه‌كي سه‌ركه‌وتووانه يه‌كپك له‌م كارانه‌ي له برگه‌كاني خواره‌وه باسكراون بەجیگە يان دبپت:

أ- به‌ لاي كه‌م (٢) دوو بەلێندەرەپه‌تي، تپچوووي هه‌ر يه‌كپكيان له (٣٠٠,٠٠٠,٠٠٠) سي سه‌د مليون دينار كه‌متر نه‌بپت.

ب- چەند بەلێندەرەپه‌تيه‌ك كوي گشتي تپچوووه‌كانيان له (١,٥٠٠,٠٠٠,٠٠٠) يه‌ك مليار و پينچ سه‌د مليون دينار كه‌متر نه‌بپت.

5- ئەگەر بەلێندەرەكە ئەندازيار بێت بە پله‌ي مؤلە تدرائو يان راپوژكار له پسيپۆرپي كارەبا يان ميكانيك، بە پشتگيرپي سەنديكاي ئەندازياراني كوردستان، لەگەڵ پيشكه شكردني كارامه‌ي دارايي با سكرائو، ئەوا له مهرجي پيشكه شكردني كارە بەجیگە يان دراوه كاني دياركراو له برگه‌ي (٤) ي ئەم بە نده ده‌بوردرپيت.

ج- پله‌ي هه‌شته‌م:

1- كارامه‌يي دارايي له (٤٠٠,٠٠٠,٠٠٠) چوار سه‌د مليون دينار كه‌متر نه‌بپت.
2- بەلێندەرەكە ئەندازيارپيكي هه‌بپت له پسيپۆرپي كارەبا يان ميكانيك، بە پشتگيرپي سەنديكاي ئەندازياراني كوردستان.

3- بەلێندەرەكە بە شپوهيه‌كي سه‌ركه‌وتووانه يه‌كپك له‌م كارانه‌ي له برگه‌كاني خواره‌وه باسكراون بەجیگە يان دبپت:

أ- به‌ لاي كه‌م (٢) دوو بەلێندەرەپه‌تي، تپچوووي هه‌ر يه‌كپكيان له (٢٠٠,٠٠٠,٠٠٠) دوو سه‌د مليون دينار كه‌متر نه‌بپت.

ب- چەند بەلێندەرەپه‌تيه‌ك كوي گشتي تپچوووه‌كانيان له (١,٠٠٠,٠٠٠,٠٠٠) يه‌ك مليار دينار كه‌متر نه‌بپت.
4- ئەگەر بەلێندەرەكە ئەندازيار بێت له پسيپۆرپي كارەبا يان ميكانيك، بە پشتگيرپي سەنديكاي ئەندازياراني كوردستان، لەگەڵ پيشكه شكردني كارامه‌ي دارايي باسكراو، ئەوا له مهرجي پيشكه شكردني كارە بەجیگە يان دراوه كاني دياركراو له برگه‌ي (٣) ي ئەم بە نده ده‌بوردرپيت.

د- پەلەى نۆيەم:

- ۱- كارامەيى دارايى لە (۳۰۰،۰۰۰،۰۰۰) سى سەد مليۆن دىنار كەمتر نەبىت.
- ۲- بەلپىندەرەكە بە شپۆەيەكى سەرکەوتووانە كارى دوو بەلپىندەرەايە تى بەجىگەياندىت كە تىچووى ھەر يەكپىيان لە (۱۰۰،۰۰۰،۰۰۰) سەد مليۆن دىنار كەمتر نەبىت.
- ۳- ئەگەر بەلپىندەرەكە ئەندازيار بىت لە پىسپۆرى كارەبا يان ميكانيك، بە پشتگىرى سەندىكاي ئەندازيارانى كوردستان، لەگەل پيشكەشكەشكردى كارامەى دارايى باسكراو، ئەوا لە مەرجى پيشكەشكەشكردى كارە بەجىگەياندىراوەكانى ديارىكراو لە برگەى (۲)ى ئەم بەندە دەبوردىت.

ه- پەلەى دەيەم:

- كارامەيى دارايى لە (۱۵۰،۰۰۰،۰۰۰) سەد و پەنجا مليۆن دىنار كەمتر نەبىت.
- شەشەم:** دەكرىت كۆمپانياكانى بەلپىندەرەايە تى لە پىسپۆرى كارەبا يان ميكانيك پۆلين بكرىن لە پەلەكانى پۆلينكراو لە پەلەى (شەشەم) تاوەكو پەلەى (دەيەم) لە كاتى ھاتنەدى ئەو مەرجانەى لە برگەكانى (أ) و (ب) و (ج) و (د) و (هـ)ى بەندى (پىنجەم)ى ئەم ماددەيە ھاتوون بەگوپرەى ھەر حالە تىك لە حالەتەكان ، سەربارى پيشكەشكەشكردى سەرمایەيەك لە (۲۰۰،۰۰۰،۰۰۰) دوو سەد مليۆن دىنار كەمتر نەبىت.

ماددەى (۴):

- تىچووى ئىحالەكردنى بەلپىندەرەايە تىيى بىناكارى و كارەبايى و ميكانيك بۆ بەلپىندەرەان بەيى پەلەكانى پۆلينكردن دەبىت ئەوانەى لەخوارەو دەياركراون:
- أ- پەلەى ناياب: بۆ بەلپىندەرەايە تىيەكان تىچووى ھەرچەند بىت، بەو مەرجەى لە (۱۵۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) پازدە مليار دىنار كەمتر نەبىت.
- ب- پەلەى يەكەم: بۆ ئەو بەلپىندەرەايە تىيانەى تىچووى يەك بەلپىندەرەايە تىيى لە (۲۵۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) بىست و پىنج مليار دىنار زياتر نىيە.
- ج- پەلەى دووہم: بۆ ئەو بەلپىندەرەايە تىيانەى تىچووى يەك بەلپىندەرەايە تىيى لە (۲۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) بىست مليار دىنار زياتر نىيە.
- د- پەلەى سىيەم: بۆ ئەو بەلپىندەرەايە تىيانەى تىچووى يەك بەلپىندەرەايە تىيى لە (۱۵۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) پازدە مليار دىنار زياتر نىيە.
- هـ - پەلەى چوارەم: بۆ ئەو بەلپىندەرەايە تىيانەى تىچووى يەك بەلپىندەرەايە تىيى لە (۱۰۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) دە مليار دىنار زياتر نىيە.
- و- پەلەى پىنجەم: بۆ ئەو بەلپىندەرەايە تىيانەى تىچووى يەك بەلپىندەرەايە تىيى لە (۵۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) پىنج مليار دىنار زياتر نىيە.

- ز- پلەى شەشەم: بۇ ئەو بەلپىندەرايە تىيانەى تىچووى يەك بەلپىندەرايە تىى لە (۳،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) سى مىليار دىنار زياتر نىيە.
- ح- پلەى حەوتەم: بۇ ئەو بەلپىندەرايە تىيانەى تىچووى يەك بەلپىندەرايە تىى لە (۲،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) دوو مىليار دىنار زياتر نىيە.
- گ- پلەى ھەشتەم: بۇ ئەو بەلپىندەرايە تىيانەى تىچووى يەك بەلپىندەرايە تىى لە (۱،۵۰۰،۰۰۰،۰۰۰) يەك مىليار و پىنج سەد مىيۇن دىنار زياتر نىيە.
- ى- پلەى نۆيەم: بۇ ئەو بەلپىندەرايە تىيانەى تىچووى يەك بەلپىندەرايە تىى لە (۱،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) يەك مىليار دىنار زياتر نىيە.
- ك- پلەى دەيەم: بۇ ئەو بەلپىندەرايە تىيانەى تىچووى يەك بەلپىندەرايە تىى لە (۷۵۰،۰۰۰،۰۰۰) حەوت سەد و پەنجا مىيۇن دىنار زياتر نىيە.

بەشى سىيەم

ليژنەى پۆلىنكردى بەلپىندەران

ماددەى (۵):

- بە برپارى سەرۆكى ئەنجومەنى ۋەزىرانى ھەرپىم، لەسەر پىشنىارى ۋەزىر، ليژنەيەك بە ناوى (ليژنەى پۆلىنكردى بەلپىندەران) لەمانەى خوارەو پىكدەھىندىت:
- أ- نوپنەرىكى ۋەزارەت، كە پلەى ۋەزىفى لە بەرپۆەبەرى گشتى كەمتر نەيىت / سەرۆك.
- ب- نوپنەرىكى ئەم ۋەزارە تانەى خوارەو لە ھەرپىم، كە پلەى ۋەزىفىيان لە بەرپۆەبەرى گشتى كەمتر نەيىت و خاۋەن شارەزايى و پىسپۆرى بن / ئەندام:
- ۱- ۋەزارەتى ئاۋەدانكردەو ۋە نىشتەجىكردىن.
- ۲- ۋەزارەتى شارەوانى و گەشتوگوزار.
- ۳- ۋەزارەتى دارايى و ئابوورى.
- ۴- ۋەزارەتى بازىرگانى و پىشەسازى / بەرپۆەبەرى گشتى تۆماركردى كۆمپانىيان.
- ج- نوپنەرى يەكىتتى بەلپىندەرانى كوردستان.
- د- بەرپۆەبەرى بەرپۆەبەرايە تىى پۆلىنكردى بەلپىندەران لە ۋەزارەت / ئەندام و برپاردەرى ليژنە.

ماددەى (۶):

- يەكەم: ليژنە بەلەى كەم مانگى يەكجار لەسەر بانگھىشتى سەرۆكەكەى كۆدەيىتەو.
- دوۋەم: ژمارەى ياسايى ليژنە بە ئامادەبوونى زۆرىنەى ژمارەى ئەندامەكانى تەواو دەيىت.
- سىيەم: برپارەكانى ليژنە بە زۆرىنەى دەنگى ئەندامە ئامادەبوۋەكان ۋەردەگىرىت، و لە كاتى يەكسانبوونى دەنگەكان، ئەو لايەنە پىشەخرىت كە سەرۆكى ليژنە دەنگى لەگەلداو.

ماددى ۷): لىژنە ئەم ئەركانى خوارەو لە ئەستۆ دەگرېت:

يەكەم: پۆلىنىكىردن و دياركىردنى پلەكانى بەلېندەران بە گوڤرەى كارامەيى و لېھاتوويان بەپيى
 حوكمەكانى ئەم پەپرەو، بەو مەرجهى پروانپتە داواكارى پېشكەشكارو بە پەسەندكىردنى يان
 رەتكردنەوھى لە ماوھى (۶۰) شەست رۆژ لە رېكەوتى پېشكەشكىردنى، لەگەل رپوونكىردنەوھى
 ھۆيەكانى رەتكردنەوھى داواكارىيەكە.

دووم: تېروانىن لە داواكارىيەكانى دەسەلاتەكانى گرېبەستكىردن لە دانانى يان لابرندى ناوى بەلېندەران لە
 لىستى بېبەشكىردن لە بەشدارىكىردن لە دوای ھاتنەدى مەرج و پېداوويستىيەكانى دانانى لە يان لابرندى.
سېيەم: تېروانىن لە داواكارىيەكانى دووبارە پېدانەوھى ناسنامەى پۆلىنىكىردن بە بەلېندەران سەر لەنوئ
 لە ھەمان پلەى پېشوو يان لە پلەيەكى كەمتر، پالپشت بەو دۆكيومېنت و بەلگەنامانەى سەلماندىن
 كە پىشتگىرى پلەى داواكارو دەكەن بەپيى حوكمەكانى ئەم پەپرەو، بەو مەرجهى:

أ- ھەلۆ شاندىنەوھى ناسنامە ھۆكارەكەى پېشپىلكردنى بەلېندەر نەبېت بۆ رېساكانى رەفتارى پېشەيى
 دەقنووسكارو لە ياسا پەيوەندىدارەكان يان بە ھۆيەو حوكم نەدراپت.

ب- ھەلۆ شاندىنەوھى ناسنامە بە ھۆى پاكتاوكرندى كۆمپانیاو نەبوو بېت.

ج- حوكمى جاردانى ماپەپووچبوونى بەلېندەرەكە دەرنەكراپت.

د- بەلېندەرەكە تاوانپكى ئابرووبەرى ئەنجام نەدراپت.

ھ- ناسنامەى بەلېندەرەكە وەرنەگىراپتەوھى و پۆلىنىكىردنى بە شپوھى ھەميشەيى نەسراپتەوھى بە ھۆى
 دووبارە دانانى ناوھەكەى لە لىستى بېبەشكىردن لە بەشدارىكىردن.

و- بەلېندەرەكە (كەسى سروشتى) نەمردبېت.

چوارەم: پېويستە لە سەر لىژنە رېكسازى تايبەت بە بەلگەنامەى ھاوپېچ بە داواكارىيەكانى بەلېندەران و
 ھەر رېكسازىپكى ديكە كە جېبەجېكىردنى حوكمەكانى ئەم پەپرەو پېويستى دەكات، دەرىكات، و
 ئەم رېكسازىيانە لە رېكەوتى پەسەندكىردنىان لەلايەن وەزىرەو بەركار دەبن.

ماددى ۸):

يەكەم: لىژنە لە پېناو بەجېگەياندىنى ئەركەكانى دەتوانپت ئەمانەى خوارەو بەكات:

أ- پەسەندكىردنى بەلگەنامەى ئەو كارانەى لەلايەن بەلېندەرەوھى لە دەرەوھى عىراق جېبەجېكارون، بەو
 مەرجهى بۆ زمانى كوردى يان عەرەبى وەرگېردراپت و بەپيى ياسا پەسەند كراپت.

ب- گەرآن بەدوای لېھاتوويى بەلېندەر بۆ دلنباوون لە تواناى دارايى و لېھاتوويى ھونەرى بۆ
 جېبەجېكىردنى كارەكان لە وادە دياركاراوەكانيان بەپيى مەرج و ئاكارە داواكاراوەكان، و لەم
 پېناوھشدا دەتوانپت داواى زانىارى و داتا لە جۆرەھا لايەن بەكات.

ج- پىشتبەستن بە شارەزا و لايەنى راپوژكارى پىپۆرى ناوخۆ يان بيانى لەكاتى پېويست و بە
 رەزامەندى وەزىر.

دوووم: پىويستە لەسەر لىژنە كەشفي پىگەي كۆمپانىاكانى بەلپندەرايە تى ئەنجام بدات ئەوانەى داوا دەكەن پلەى نايابيان پىبدرىت بۆ دلنيابوون لە هاتەدى لپهاتوويە پىويستەكان.

بەشى چوارەم

ليژنەى تىروانىن لە نارهزايەتبيەكان

ماددەى (۹):

يەكەم: بە فرمانى سەرۆكى ئەنجومەنى وەزيرانى هەريم، لەسەر پيشنيارى وەزير، لىژنەيەك بەناوى (ليژنەى تىروانىن لە نارهزايەتبيەكان) پىكدەهيندرىت، بە سەرۆكايەتى بريكارى وەزارەتى پلاندانانى هەريم، و ئەنداميتى نوينەرى يەكيتى بەلپندەرانى كوردستان. و فرمانبەريكى بەرپۆهەرايەتبيە پۆلينکردنى بەلپندەرانيش دەبيتە برپاردەرى لىژنەكە.

دوووم: نارهزايەتى دەربرپين لەسەر برپارى لىژنە لەلای لىژنەى (تىروانىن لە نارهزايەتبيەكان) لە ماوهى (۱۵) پازدە رۆژ دەبيت لە رپكەوتى پىراگەياندى لايەنى پەيوەست بە برپارەكە.

سپپەم: لىژنەى (تىروانىن لە نارهزايەتبيەكان) دەرپوانيتە ئەو نارهزايەتبيەى پيشكەشى كراوه لە ماوهى (۳۰) سى رۆژ لە رپكەوتى هاتنى وەلامى لايەنە پەيوەنديدارەكان دەرپارهى داواكارى نارهزايەتبيەكە، و برپارەكەش دەبيت وەزير پەسەندى بكات لە ماوهى (۳۰) سى رۆژ لە رپكەوتى تۆمارکردنى برپارەكە لە نووسینگەكەى، و لەلايەنى كارگىرپيەوه بە كۆتايى هەژمار دەكرىت.

چوارەم: برپارى وەزير شياوى تانەلپدان دەبيت لەلای دادگەى كارگىرپى تايبەتمەندەوه.

بەشى پىنجەم

رپكارەكانى پۆلينکردن و هەموارکردن و نوپکردنەوهى ناسنامە

ماددەى (۱۰):

يەكەم: داواكاربيەكانى ئەو بەلپندەرانى بە نيازى بۆ يەكەمجار پۆلين بكرين يان بە نيازى پلەى پۆلينکردن يان هەموار بكرىت يان ناسنامەى پۆلينکردن نوپ بکەنەوه، پيشكەش بە بەرپۆهەرايەتبيە پۆلينکردنى بەلپندەران دەكرىت.

دوووم: بەرپۆهەرايەتبيە پۆلينکردنى بەلپندەران بە مانەى خوارەوه هەلدەستيت:

أ- وردبينيکردنى داواكاربيەكان و دلنيابوون لە ئاستنى هاتەدى مەرجهكانى ياسايى تياياندا.
ب- وردبينيکردنى بەلگەنامە كەسپتبيەكانى كۆمپانىاكانى بەلپندەرايەتى و دامەزرينەر و بەشداربوووەكان يان و بەرپۆهەره رپپندراوهكان و بەلپندەرەكان.

ج- بەرزکردنەوهى داواكاربيەكانى تايبەت بە پۆلينکردن و هەموارى پلەكانى پۆلينکردن بۆ لىژنەى پۆلينکردنى بەلپندەران بۆ تىروانىنيان لە ماوهى (۶۰) شەست رۆژ لە رپكەوتى تۆمارکردنى لە بەرپۆهەرايەتى بە بى كەموورتى.

د- وەرگرتنى رەسم بەپى حوكمەكانى ئەم پەيرەوه.

ه- دەرکردنى ناسنامەى پۆلینکردنى بەلیندەران و نوپکردنەوہیان لە دواى پيشکە شکردنى بەلگەنامە پيويستەکان.

و- ئامادەکردنى داتابەسپیک دەربارەى بەلیندەران، و پیدانى زانیارى بە لایەنى تايبەتمەندى پەيوەندیدار لە کاتى داواکردنى.

ز- وەرگرتن و بەدواداچوونى داواکاریبەکانى وەزارەت و لایەنى نەبەستراو بە وەزارەت و پارێزگاگان و ئیدارە سەربەخۆکان تايبەت بە دانانى لە لیستی بيبەشکردن لە بەشداریکردن.

ح- دەرکردنى گشتاندنى تايبەت بە دانانى لە لیستی بيبەشکردن لە بەشداریکردن و لابردنیان لە ناوى بەپيى حوکمەکانى ئەم پەپرەوہ.

گ- دەرکردنى پشنگیبرى تايبەت بە دروستی دەرچوونى ناسنامەى پۆلینکردنى بەلیندەران.

سپیهەم: مەرجه بۆ وەرگرتنى داواکاری پۆلینکردن و دیارکردنى پلە، ئەو بەلگەنامە و دۆکیومینتە فەرمییانە پيشکەش بکرین کە پيويستن بۆ چەسپاندنى بوونى یاسایى بەلیندەر، بەو مەرجهى بەلگەنامەکان پەسەن یان پەسەندکراوبن لەلایەن ئەو لایەنانەى بەپيى یاساوە پەيوەندیدارن و پپرکردنەوہى ئەو فۆرمەى بۆ ئەم مەبەستە ئامادەدەکریت.

چوارەم: کرپى پۆلینکردن بۆ یەكەمجار و هەموارى پلەى پۆلینکردن و نوپکردنەوہى ناسنامەى پۆلینکردن بەپيى ئەم خشتەیهى خوارەوہ وەردەگیریت:

بەرە پارەکان بە هەزار دینار

پلە	کرپى	نایاب	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
کرپى پۆلینکردن یان هەموارکردنى پلە	۴۰۰۰	۲۰۰۰	۱۵۰۰	۱۰۰۰	۷۵۰	۵۰۰	۴۰۰	۳۰۰	۲۵۰	۲۰۰	۱۵۰	۱۰۰
کرپى نوپکردنەوہى ناسنامە	۲۰۰۰	۷۵۰	۵۰۰	۴۰۰	۳۰۰	۲۰۰	۱۵۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

پینچەم: لە حالەتى لەدەستدانى ناسنامەى پۆلینکردنى پیدراو بەپيى حوکمەکانى ئەم پەپرەوہ، ئەوا لەسەر داواى بەلیندەر ناسنامەیهكى جیگرەوہى لەدەستدراوہکە دەرەدەکریت، و بەم مەرجانەى خوارەوہ:

أ- لەلای لایەنى تايبەتمەند هەوالى لەدەستدانى بدریت.

ب- جارپدانى لەدەستدانى ناسنامەکە لە یەكێک لە رۆژنامە ناوبەناوہ ناوخۆییەکان.

ج- بەسەرچوونى ماوہیەك بەسەر رپکەوتى بلاوکردنەوہى جارنامەکە لە (۱۵) یازدە رۆژ کەمتر نەبیت.

د- پيشکەشکردنى بەلیننامەیهكى نووسراو بە هیئەت و پادەستکردنەوہى ناسنامەکە لە حالەتى دۆزینەوہى.

ه- دانى کرپى دەرکردنى ناسنامەى جیگرەوہى لەدەستدراو کە (۲۵۰,۰۰۰) دوو سەد و پەنجا هەزار دینارە.

شەشەم: لە حالەتى لە ناوچوونى ناسنامەى پۆلینکردن ئەوەى لە برگەى (هـ)ى بەندى (دووهم)ى ئەم ماددەى دەقنوو سكرائى، ئەوا لە سەر داواى بەلیندەر جیگرەووەكى بۆ دەردەكریت، ئەویش لە داواى دانى كرپى دەركردنى ناسنامەى (جیگرەووەى لە ناوچوو) كە (۱۰۰،۰۰۰) سەد هەزار دینارە لە گەل گەرانندەووەى ناسنامە لە ناوچوو كە.

حەوتەم: لە حالەتى دەركردنى ناسنامەى پۆلینکردنى دەقنوو سكرائى لە برگەى (هـ)ى بەندى (دووهم)ى ئەم ماددەى بەهۆى گۆرپى ناوى بەرپۆهەرى رپیدراوى كۆمپانىا یان گۆرپى ناوى كۆمپانىاى بەلیندەرایەتى یان هەر هەمواریكى دیکە لە سەر گرپهستهكەى، ئەوا كرپى دەركردنى ناسنامەى نووى بە برى (۱۰۰،۰۰۰) سەد هەزار دینار وەردەگیریت، لە گەل گەرانندەووەى ناسنامە كۆنەكە.

هەشتەم: لە كاتى دواكەوتنى بەلیندەر لە نوێكردنەووەى ناسنامەى پۆلینکردن، ئەوا لە برى هەر سالیكى دواكەوتن، بره پارەیهكى لیوهردهگیریت هاو تابیت لە گەل (۳۰%)ى بره پارەى كرپى نوێكردنەووەى پلهى پۆلینكراو كەى. بۆ ئەم مەبەستەش، هەر ماوہیەكى دواكەوتن لە نوێكردنەووە كە متر بیت لە یەك سأل، بە سالیكى تەواو هەژمار دەكریت.

نۆبەم: ئەو بره پارانەى لە بەندەكانى (چوارەم) و (پینجەم) و (شەشەم) و (حەوتەم) و (هەشتەم)ى ئەم ماددەى دەقنوو سكرائى وەك داھاتى كۆتایى بۆ گەنجینەى گشتى هەرىم تۆمار دەكرین.

ماددەى (۱۱):

ناسنامەى پۆلینکردنى دەقنوو سكرائى لە برگەى (هـ)ى بەندى (دووهم)ى ماددەى (۱۰)ى ئەم پەیرەو، بۆ ماوہى (۳) سى سأل لە رپكەوتى دەركردنى بەركار دەبیت، و بەپى ئەو رپكسازىیانەى لیژنە دەریان دەكات شىاوى نوێكردنەووە دەبیت.

ماددەى (۱۲):

یەكەم: ئەو بەلیندەرەى لیژنە یەكەمجار پۆلینکردنى رەتدەكاتەو بە هۆى نەبوونى هەندىك لەو مەرجانەى تیايدا داواكراو، دەتوانیت كەموكۆرى و مەرجە پىویستەكان تەواو بكات. و ئەو ماوہیەكى بریار دراو بۆ پیدانى رەزامەندى دەقنوو سكرائى لە برگەى (ج)ى بەندى (دووهم)ى ماددەى (۱۰)ى ئەم پەیرەو، لە رپكەوتى تەواو كردنى كەموكۆرىیەكان یان پيشكەشكردنى داواكارىیەكى نووى، هەژمار دەكریت.

دووهم: لە حالەتى لە دەستدانى بەلیندەر بۆ یەكێك لە مەرجەكانى ئەو پلهیەى تیايدا پۆلینكراو، پىویستە لە سەرى لە ماوہى (۶۰) شەست رۆژ لە رپكەوتى پیراگە یاندنى، تەواوى بكات، بە پپچەوانەووە چاوخشانندەووە دەكریت بە پلهكەى.

سێیەم: لە گەل رەچاو كردنى حوكمەكانى برگەى لاوہكى (۷) لە برگەى (أ)ى بەندى (یەكەم)ى ماددەى (۳)ى ئەم پەیرەو، نابیت پلهى پۆلینکردنى بەلیندەر بۆ زیاتر لە دوو پلهى بەرزتر هەموار بكریت و لە داواى بەسەرچوونى ماوہیەك كە متر نەبیت لە دوو سأل لە پۆلینکردنى لە پلهى ئیستاكەى.

چوارەم: ئەو كارانەى پاش دوایین پەلەى پۆلینكرای بەلیندەر بەجیگەیاندراون دەبنە بنەما بۆ هەموارکردنى پەلەى پۆلینكردنه كەى.

پینجەم: پۆلینكردنى:

أ- بەلیندەر (كەسى سروشتى) لەوانەى ئەندازيار نین، بۆ یەكەمجار نابیت پەلەكەى لە پەلەى (دەیهەم) زیاتر بێت بۆ بەلیندەرایەتى بیناكارى یان كارەباى یان میكانىكى.

ب- كۆمپانىای بەلیندەرایەتى نابیت بە پەلەكەى كە زیاتر بێت لە پەلەى پینجەم بۆ پسیپۆرى بیناكارى یان كارەباى یان میكانىك.

ج- بەلیندەر (كەسى سروشتى) نابیت بۆ زیاتر لە یەك پسیپۆرى.

شەشەم: دەكریت كۆمپانىاكانى بەلیندەرایەتى بۆ زیاتر لە پسیپۆرى (بیناكارى) یان (كارەباى و

میكانىكى) پۆلین بكرین ئەگەر ئەو مەرجانەى بەپى حوكمەكانى ئەم پەیرهوە پىویستن لى بێتەدى.

هەوتەم: نابیت نىوانى هەردوو سیفەتى بەلیندەر (كەسى سروشتى) و بەرپۆهەرى رپیدراوى

كۆمپانىایەك، كۆبكرینەوه، بۆ مەبەستى وەرگرتنى پەلەى پۆلینكردن.

ماددەى (١٣):

پەلەى پۆلینكردنى بەلیندەران لە یەكێك لەم حالەتانهى خوارەوه هەلدهوه شیتەوه:

یەكەم: دووجار دانانى لە لیستى بێبەشكردن لە بەشدارىكردن.

دووم: پاكتاوکردنى كۆمپانىای بەلیندەرایەتى.

سێهەم: پیدانى ناسنامە پالپشت بە بەلگەنامەیهك كە دواتر دەسەلمینریت ساخته كراوه.

چوارەم: ئەگەر بەلیندەر تاوانىكى ئابرووبەر ئەنجام بدات.

پینجەم: مردنى بەلیندەر (كەسى سروشتى).

شەشەم: بە نووسراو بەلیندەر داواى هەلوهشانندنەوهى بكات.

هەوتەم: گۆرىنى چالاكى كۆمپانىا بۆ چالاكىیهكى دىكە بىجگە لە بەلیندەرایەتى.

هەشتەم: لەدەستدانى بەلیندەر بۆ ئەو مەرچ و لیها توانەى بيشتر لەسەر بنەمايان پۆلینكراره.

نۆیهەم: دەرچوونى حوكمى جاردانى ماپه پووچبوون لەسەر بەلیندەر.

ماددەى (١٤):

یەكەم: لە حالەتى ئەوهى دامەزرینەر یان یەكێك لە دامەزرینەرانى كۆمپانىای بەلیندەرایەتى و بەلیندەر

ئەندازيار بێت یان ژمیركار یان پارێزەر، ئەوا لەناو میلاكى پىویست بە گۆیرهى پیداوېستى پەلەكە،

هەژمار دەكریت.

دووم: شارەزایى و كارى بەجیگەیاندرای پيشوو بۆ دامەزرینەرى كۆمپانىا (پروژهى تاكەكەسى) بۆ

مەبەستەكانى پیدانى پەلەى پۆلینكردن، هەژمار دەكریت.

سپيەم: شارەزايى و كارەكانى يەككە يان زياتر لە دامەزىنەرەكان لە بواری بەلپندەرايەتى لە كۆمپانيای بەلپندەرايەتى بيجگە لە (پروژەى تاكەكەسى) بۆ مەبەستەكانى پيدانى پلەى پۆلپنكردى كۆمپانيا، هەژمار دەكرێت.

چوارەم: ئەو دامەزىنەرەكانى كۆمپانيا كە لە هەردوو بەندى (دووهم) و (سپيەم)ى ئەم ماددەى باسكراون، ئەوانەى شارەزايىبەكانيان لە پۆلپنكردى كۆمپانياكە هەژماركراو، بۆيان نيبە شارەزايىبەكانيان لە كۆمپانيای پۆلپنكراو بگوازنەو و بۆ مەبەستى پۆلپنكردى يان هەموارى پلەى پۆلپنكردى كۆمپانيايەكى ديكە بە كاربهپن، بيجگە لە حالەتى لپكجيابوونەو هەى تەواو لە كۆمپانيای پيشوو و دامەزراندنى كۆمپانيايەكى ديكەى نوێ.

بەشى شەشەم

دانانى لە لىستى بيبەشكردى لە بەشدارپكردى

ماددەى (١٥):

يەكەم: وەزىر لەسەر داواكارپيەكى هۆدارى وەزىرى تايبەتمەند يان سەرۆكى لايەنى نەبەستراو بە وەزارەت يان پارىزگار يان سەرپەرشتيارى ئىدارەى سەربەخۆ، و بە را سپاردەى لىژنەى پۆلپنكردى، دەتوانىت ناوى كۆمپانيای بەلپندەرايەتى و ناوى بەرپۆبەرى رپپىدراوى و ناوى بەلپندەرى پۆلپنكراو لە گشت جۆرەكانى گرپبەستەكان و ناوى كۆمپانيا و ناوى بەرپۆبەرى رپپىدراوى و ناوى بەلپندەرى پۆلپن نەكراو لە گرپبەستەكانى بەلپندەرايەتى، بخاتە ناو لىستى بيبەشكردى لە بەشدارپكردى بۆ ماوەى (١) يەك سال بۆ (٢) دوو سال لە كاتى سەلماندى يەككە لەم حالەتانەى خوارەو:

أ- مامەلەكردى لەگەل ئەو كۆمپانيا بيانپيانەى پەيوەنديان لەگەل پچرپندراو (المقاطعة).

ب- پيدانى بەرتيل (رشوة) بە يەككە لە كارمەندانى حكومەت يان دەستتيكەلكردن لەگەلى.

ج- هەلسان بە ساختەكردى يان گۆرپنى (تحريف) بەلگەنامەكانى تەندەر يان هەر بەلگەنامەيەك لە بەلگەنامەكانى گرپبەست.

د- پيشكەشكردى زانيارى يان پرسى پيچەوانە بە راستى لەو هەى پەيوەستە بەو كارەى بۆى ئىحالهكراو.

ه- سەرپيچيكردى ئەو مەرجانەى گرپبەست يان ئەو ئاكارە هونەرييانەى گرپبەستى لەسەر كراو.

و- پابەندنەبوون بە مۆرالى پيشە بە گرتنەبەرى شپوازەكانى مەلمانپى نارەوا.

ز- واژوونەكردى گرپبەست لە دواى بە نووسراو پيپراگەياندى بە برپارى ئىحالهكردى.

ح- لپوەرگرتنەو هەى كار بە هۆى سەلماندى دواكەوتن (التلكؤ) لە جيبەجپكردى گرپبەست يان پيشپلكردى پابەنديەكانى گرپبەست.

گ- گرپبەستكردى لەگەل دەستى دووهم (من الباطن) يان دەستەلگرتن لە گرپبەست بە بى وەرگرتنى رەزامەندى نووسراوى پيشووختەى خاوەنكار.

دووهم: ماوهی دانانی له لیستی بیبهشکردن له بهشداریکردن له رپکهوتی دەرچوونی فەرمانی وهزاریی له بارهیهوه ههژمار دهکریت.

سێیهم: برپاری دانانی له لیستی بیبهشکردن له بهشداریکردن بهسەر فەرمانهکانی ئیحالکردن و گزێبهستی واژووکر و بهر له رپکهوتی دەرچوونی فەرمانی وهزیر به بیبهشکردن بهرکار نابیت.

چوارهم: به تهواوبوونی ماوهی دیارکر و له فەرمانی دانانی ناوی بهئێندهر و ناوی بهرپوهبهری رپپیدراو له لیستی بیبهشکردن له بهشداریکردن لادهبریت له دواي پێشکهشکردنی داواکارییهکی نوو سراو له لایهن بهئێندهروهه به لیژنه ی پۆلینکردنی بهئێندهران و پێویسته لهسەر لیژنه رهزنامهندی بدات لهسەر داواکارییهکه یان رهتی بکاتهوه له ماوهیهک زیاتر نهبیت له (۳۰) سی رۆژ له رپکهوتی گهیشتنی داواکارییهکه بۆ، و له حالهتی وهلامنهدانهوهی لهو ماوهیهی باسکراوه داواکارییهکه به رهزنامهندی لهسهردر و دادهندریت.

پینجهم: دانانی له لیستی بیبهشکردنی له بهشداریکردن ئهمانه خوارهوهی لێدهکهوئتهوه:

أ- مامهلهنهکردن له گهڵ بهئێندهر له ماوهی دانانی له لیستهکه.

ب- یهک پله هینانهخوارهوهی پلهی پۆلینکردنی بهئێندهر بۆ ماوهی (۱) یهک سال و له رپکهوتی لابردنی ناوی له لیستهکه بهرکار دهبیت.

ج- ههلهشاندنهوهی پلهی پۆلینکردنی له حالهتی ئهوهی بۆ جاری دووهم ناوی بخریته ناو لیستی بیبهشکردن له بهشداریکردن.

شهشهم: بهرپوهبهرایهتی پۆلینکردنی بهئێندهران لیستی ئهوه بهئێندهرانهی خراونهتهناو لیستی بیبهشکردن له بهشداریکردن لای خۆی دهپارێزیت له گهڵ بهردهوام نوێکردنهوهی و بلاوکردنهوهی لهسەر پێگهی ئهلیکترۆنیی وهزارهت.

ماددهی (۱۶):

پێویسته لهسەر دهسهلاتی گزێبهستکار له حالهتی هاتنهدی یهکیک لهو حالهتانهی له بهندی (یهکهم) ی ماددهی (۱۵) ی ئهم پهیرهوه دهقنووسکراون، به مانه خوارهوه ههلبستیت:

یهکهم: دلنیاوون لهو رووداوانه خراونهته پال بهئێندهر له رپگای پیکهینانی لیژنهیهکی لیکۆلینهوه له کهسانی شارها و خاوهن پسیۆپی بۆ ئهم مهبهسته، بهو مهرجه یهکیک له ئهندامهکانی لیژنه فەرمانبهریکی یاسایی بیت و بهلای کهم ههلهگری پروانامه ی به کالۆریۆس بیت له یاسا.

دووهم: پێویسته لهسەر ئهوه لیژنهیهی له بهندی (یهکهم) ی ئهم ماددهیه دهقنووسکراوه، به مانه خوارهوه ههلبستیت:

أ- لیکۆلینهوه لهو رووداو و سهریچییانهی خراونهته پال بهئێندهر.

ب- پێشیارکردنی ماوهی دانانی لهی ناوی بهئێندهر له لیستی بیبهشکردن له بهشداریکردن.

سیئەم: پێویستە لەسەر دەسەلاتی پەيوەندیدار داواکاری بێبەشکردن لە بەشداریکردن، کە تۆماربکی واقعی ئەو بارودۆخە وایکردوو ئەم داوایە بکەن لەگەڵ بەلگەنامەکانی سەلماندن لەخۆبگریت، پێشکەش بە وەزارەت بکات، بە و مەرجە ئەمانە خوارەوی تێادا روون بکریئەو:

أ- ناوی تەواوی بەلێندەر و پەسپۆرییەکی.

ب- ناوی تەواوی بەرپۆبەری رێپێدراوی کۆمپانیا.

ج- هۆیەکانی دانانی لە لیستی بێبەشکردن لە بەشداریکردن.

د- وێنەیهک لەو گرێبەستە ئێوان ئەوان و بەلێندەر گرێدراو.

ه- وێنەیهک لە راپۆرتی لیژنە لیکۆلینەو.

و- ماوەی پێشنیارکراو بۆ بێبەشکردن لە بەشداریکردن.

ماددە (۱۷):

یەكەم: ئەو بەلێندەرە بریاردراو ناوی بخریئە ناو لیستی بێبەشکردن لە بەشداریکردن مافی نەرەزایەتی هەبە لەسەر بریارەکی لەلای لیژنە تێروانین لە نەرەزایەتیەکان لە ماوەی (۱۵) یازدە رۆژ لە رێکەوتی پێراگەیانندی بە بریارەکی.

دووم: لیژنە لەبەر رۆشنایی ئەو هۆیانە ئەو کەسە نەرەزایی دەبرپۆبە، دەروانیتە نەرەزایەتیەکی لە ماوەی (۳۰) سی رۆژ لە رێکەوتی تۆمارکردنی نەرەزایەتیەکی لەلای، و پێویستە وەزیر بریاری لیژنەکی پەسەند بکات.

بەشی حەوتەم

حوکمی گشتی

ماددە (۱۸):

پێویستە لەسەر ئەو بەلێندەرانی هەلگری ناسنامە پۆلینکردن ئەووەی لە برپەگی (هـ) بەندی (دووم) ماددە (۱۰) ی ئەم پەیرەو دەقنووسکراو، لە کاتی هەموارکردنی پەلی پۆلینکردنیان باری خۆیان لەگەڵ حوکمەکانی ئەم پەیرەو بگونجین.

ماددە (۱۹):

فەرمانگە حکومی و لایەنە پەيوەندیدارەکان پابەند دەبن بە پێدانی ئەو زانیاریانە لیژنە پۆلینکردنی بەلێندەرانی داوای دەکات بۆ ئاسانکردنی ئەرکەکانی لە دنیابوون لە لێهاتوویی بەلێندەر لە رووکانی دارایی و کارگێرپی و هونەرییەو.

ماددە (۲۰):

پێویستە لەسەر بەرپۆبەرایەتی گشتیی تۆمارکردنی کۆمپانیاکان لە وەزارەتی بازرگانی و پیشەسازی لە هەریم، سەرچەم ئەو گۆرانکاریانە بەسەر کۆمپانیاکانی بەلێندەراییەتی دین بخاتە بەردەم بەرپۆبەرایەتی پۆلینکردنی بەلێندەرانی.

ماددەى (۲۱):

يەكەم: مەبەست لە دەستەواژەكانى سەندىكا و يەكيتى و كۆمەلە هاتوو لەم پەيرەو، رېڭخراوى پيشەيى تايبەتمەند دەگرێتەو بە رەچاوكردنى بارودۆخى تايبەتى رېڭخراو پيشەيەكان لە ھەرئيم.

دووھم: پيويستە لەسەر رېڭخراو و سەندىكا پيشەيە تايبەتمەندەكان لە ھەرئيم لە ھالەتى روودانى ھەر گۆرانكارىيەك لە پشتگيرىيەكانيان و ئەو زانىارىيانەى پيشتر دراوونەتە ليژنە، ليژنەى لى ئاگدار بکەنەو.

ماددەى (۲۲):

ھوكمەكانى ماددەكانى بەشى (شەشەم)ى ئەم پەيرەو پيادە دەكرێت بەسەر كۆمپانياكان و بەلپندەرانى دابىنکردن و دروستکردن و گرێبەستەكانى كار و گرێبەستەكانى خزمەتگوزارى راپۆزكارى و گرێبەستەكانى گواستەو، بۆ مسۆگەرکردنى مافەكان و بەرژەوهندى گشتى.

ماددەى (۲۳):

پيويستە لەسەر دەسەلاتى گرێبەستکردن ئەمانەى خوارو پەچاوكات:

يەكەم: پابەندبوون بە پلەكانى پۆلینکردنى دەقنووسكارو لە ماددەى (۳)ى ئەم پەيرەو و تپچوووەكانى ئىحالهکردنى بەلپندەرايەتییەكانى دەقنووسكارو لە ماددەى (۴)ى ئەم پەيرەو لەكاتى راپاگەياندى كەمکردنەوكاندا.

دووھم: دلنابوون لە توانا و لپھاتوويى بەلپندەر بەو شپوہەى دەگونجیت لەگەل قەبارە و سروشت و جوړى كارەكان بەر لە ئىحالهکردنى ھەر گرێبەستێك.

سپيەم: لەگەل رەچاوكردنى ئەوہى لە ماددەى (۲۴)ى ئەم پەيرەو دا هاتوو، نابیت دەسەلاتەكانى گرێبەستکردن ھىچ پرۆژەيەك بەدەنە بەلپندەرێك، كە ھەلگى ناسنامەى پۆلینکردنى بەلپندەران نەبیت ئەوہى لە بركەى (ھ)ى بەندى (دووھم)ى ماددەى (۱۰)ى ئەم پەيرەو دەقنووسكارو.

چوارەم: لەگەل رەچاوكردنى ئەوہى لە ماددەى (۲۴)ى ئەم پەيرەو دا هاتوو، نابیت كارى ھىچ بەلپندەرايەتییەكى لاوہكى بەرپتە بەلپندەرێكى لاوہكى، ئەگەر ھەلگى ناسنامەى پۆلینکردنى بەلپندەران نەبیت ئەوہى لە بركەى (ھ)ى بەندى (دووھم)ى ماددەى (۱۰)ى ئەم پەيرەو دەقنووسكارو.

پنجەم: پيويستە قەبارەى ئەو كارانەى دەدرپنە بەلپندەرێكى لاوہكى گونجاو بپت لەگەل پسپۆرى و پلەى پۆلینکردنەكەى.

شەشەم: لە ھالەتى بەشدارىکردنى چەند بەلپندەرێك لە پلەى جياواز بۆ جيبەجپکردنى گرێبەستىكى تەواو، ئەوا بۆ ديارکردنى پلەى پۆلینکردنى داواكارو بۆ ھەر بەلپندەرێك پشت بە تپچوو و ئەو بەشە كارەى تايبەتە بە ھەر يەكێكىان دەبەستريت.

هەوتەم: دەكریت بۆ زیاتر لە بەلێندەرێك لە هەمان پلە و پسپۆری بە شداری بکەن لە کەمکردنەوهیەك کە پیویستی بە یەك پلە بەرزتر هەبێت لە پۆلینکردن، بەو مەرجە ی لە کاتی نیشتنەوهی کەمکردنەوهی کە رێگا نەدریت بە هیچ کامیان دەستەلبگریت یان خۆی بکیشیتەوه لە ماوهی جێبەجێکردنی گریبەستە کە دا.

هەشتەم: لە حالەتی بە شداریکردنی زیاتر لە بەلێندەرێك لە جێبەجێکردنی یەك گریبەست، ئەوا شارەزایی هەر بەلێندەرێك بە گوێرە ی رێژە ی بە شداریکردنی لە جێبەجێکردنی گریبەستە کە دیار دەکریت، و لە حالەتی نەبوونی ئەوهی رێژە ی بە شداریکردنە کە بسەلمینیت ئەوا تیچووی گریبەستە کە بە یەكسانی بە سەر ژمارە ی بە شداریبووان لە جێبەجێکردنی گریبەستە کە دابەش دەکریت، ئەویش بۆ مەبەستی پۆلینکردن یان هەمواری پلە ی پۆلینکردن.

ماددە ی (٢٤):

وەزیری تاییبەتمەند یان سەرۆکی لایەنی نەبەستراو بە وەزارەت یان پارێزگاری یان سەرپەرشتیاری ئیدارە ی سەرەخۆ دەتوانیت ئەو بەلێندەراییەتیانە ی تیچوو یان لە (١٠٠,٠٠٠,٠٠٠) سەد ملیۆن دینار زیاتر نییە بۆ بەلێندەری ناپۆلینکراو ئیحالە بکەن.

ماددە ی (٢٥):

یەكەم: پەپرەوی تۆمارکردن و پۆلینکردن و دیارکردنی پلە ی بەلێندەرانی لە هەریمی كوردستان - عێراق ژمارە (١) ی سالی ٢٠٠٧ ی هەموارکراو هەلدەوهشیتهوه.

دووهم: کار بە دەقی هیچ پەپرەویك یان رێنماییەکی ناکۆک لە گەڵ حوکمەکانی ئەم پەپرەوهدا ناکریت.
سێیەم: وەزیر بۆی هەیه رێنمایی پیویست دەربکات بۆ ئاسانکاری جێبەجێکردنی حوکمەکانی ئەم پەپرەوه.

ماددە ی (٢٦):

یەكەم: پیویستە لەسەر لایەنە پەپوهەندیدارەکان حوکمەکانی ئەم پەپرەوه جێبەجێ بکەن.
دووهم: ئەم پەپرەوه لە رۆژنامە ی فەرمی (وهقاییە كوردستان) بلاودەکریتەوه، و لە دوا ی بە سەرچوونی (٩٠) نەوهد رۆژ لە رێکەوتی بلاوکردنەوهی جێبەجێ دەکریت.

هەسرور بارزانی

سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران